

Табела 5.2. Спецификација предмета *Реторика и култура јавног дискурса у антици*

Студијски програм: МАС античка култура и класично наслеђе			
Назив предмета: <i>Реторика и култура јавног дискурса у антици</i>			
Наставник/наставници: проф. др Борис Пендел, проф. др Драгана Димитријевић, доц. др Душан Поповић			
Статус предмета: изборан			
Број ЕСПБ: 5			
Циљ предмета Стицање основних знања о античкој реторичкој традицији у потоњим вековима, са посебним акцентом на сталним елементима јавног дискурса, који су остали готово непромењени од антике до данас; схватање улоге реторике у јавном дискурсу и способност да се о њој дискутује.			
Исход предмета Студенти имају основна знања о реторичкој улози у оквиру јавног дискурса, од антике до данас. Студенти су у стању да аргументовано дискутују о различитим елементима беседничке уметности, уочавајући њихов дијакронички континуитет.			
Садржај предмета			
<p><i>Теоријска настава.</i> 1. Амбивалентна вредност беседе у самом зачетку теоријског промишљања о њој: улога убеђивања у Горгијиној <i>Похвали Хелени</i>, софистичка релативизација истине и Платонова реакција на њу. — 2. Периклова <i>Надгробна беседа</i> код Тукидида као пример практичне примене реторике у контексту погребног обреда у Атини класичног периода: објашњење значења, симбола, функција и адресата ове гране беседништва. — 3. Употреба реторске <i>хрије</i> у циљу исказивања философских уверења: киничари користе мешавину збиље и хумора (<i>σπουδογέλοιον</i>) како би исмејали богаташе, моћнике и послушнике. — 4. Римска реторска теорија: анонимни приручник <i>Rhetorica ad Herennium</i>, Цицеронов дијалог <i>De Oratore</i>, Квинтилијанов уџбеник <i>Institutio Oratoria</i>. — 5. Цицеронове беседе против Марка Антонија као врхунац римског републиканског беседништва. — 6. Политика и пропаганда у латинским панегирицима из збирке <i>XII Panegyrici Latini</i>. — 7. Препород реторике у списима и деловању хуманиста: залагање за снажну изражајност речи (<i>verba</i>) и остварење људске личности кроз говор (<i>sermo</i>) код шпанског хуманисте Х. Л. Вивеса. — 8. Значај реторике за образовање у ренесанси, првенствено код Еразма Ротердамског: наставак античког начела о неделивности говора и писања. — 9. Философска и морална питања у језуитској реторичкој традицији, тзв. <i>ioco-seria</i>: парадокс и промишљање о узалудности људског сазнања на шалив начин. — 10. Реторика у служби борбе за људска и грађанска права (Томас Мор, Џон Адамс, Жан Жак Дантон, Елизабет Стентон). — 11. Политичко беседништво у XX и XXI веку. — 12. Најлепше беседе српског језика (Свети Сава, Доситеј Обрадовић, Матија Бећковић).</p> <p><i>Практична настава.</i> Студенти читају одабране одломке из репрезентативних узорака беседничке уметности и аргументовано дискутују о њима.</p>			
Литература			
Blanchard, J.-V. <i>L'optique du discours au XVIIe siècle</i> , Laval 2005, 13-98.			
Connors, R. J., Ede, L. S., Lunsford, A. A. (eds.) <i>Essays on Classical Rhetoric and Modern Discourse</i> , Carbondale – Edwardsville 1984, 37-44, 98-114, 127-151, 193-202.			
Corbett, E. P. J. <i>Classical Rhetoric for the Modern Student</i> , Oxford - New York 1965, 1-150.			
Vickers, B. <i>In Defence of Rhetoric</i> , Oxford - New York 1988, 1-150.			
***			
Димитријевић, Д. „Аутоцитати у Цицероновим беседама”, <i>Studia Classica Serdicensia</i> 1 (2010), 269–277.			
Поповић, Д. <i>Хермогенове и Присцијанове припремне вежбе за беседнике</i> , Београд 2007, 5-28, 77-108.			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 30
Методe извођења наставе предавања, семинари, дискусије, групни рад, презентације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	20	писмени испит	
практична настава		усмени испит	60
колоквијум-и			
семинар-и	20		